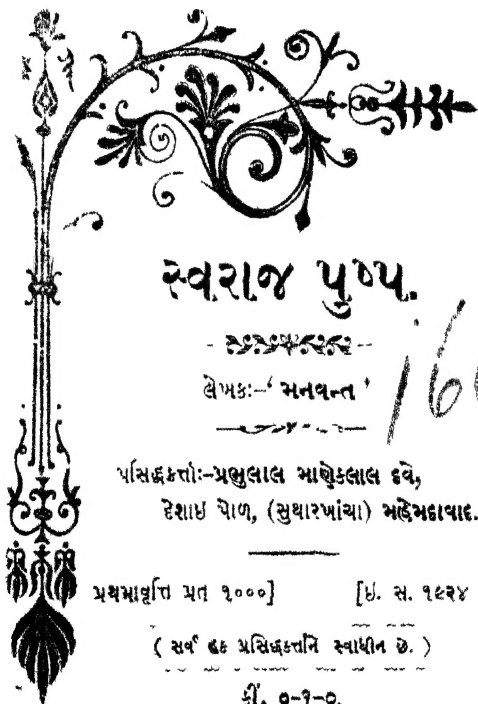

સ્વરાજ પુષ્પ

૧૨૩૮૯

૧૯૨૪
સ્વરાજ પુષ્પ.
૫-૬-૧૯૨૪ No. 255
પ્રથમ ગુચ્છ.
સ્વરાજ તે જ-મસિદ્દ હક છે, સ્વરાજ સુતરના તાંતજો છે,
સ્વરાજ અહિંસાધર્મમાં છે, સ્વરાજ શાન્તિ ગુણમાં છે.

સ્વરાજ પુષ્પ.

લેખક:—‘મનવન્ત’

પ્રસિદ્ધકર્તા:—પ્રભુલાલ માણેકલાલ દવે,
દેશાઈ પોળ, (સુધારખાંચા) મહેમંદાવાદ.

પ્રથમાવૃત્તિ પ્રત ૧૦૦૦]

[ઇ. સ. ૧૯૨૪

(સર્વ હક પ્રસિદ્ધકર્તાને સ્વાધીન છે.)

કી. ૦-૧-૦.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ
૧૧૩૮૬

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૩૮૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સ્વરાજ યુધ્ધ

વિષય ૩-૧

॥ राष्ट्रबोध ॥

‘तीलક જ્યતી !

ગાંધી જ્યતી !

સ્વરાજ પુષ્પ.

(૧)

હીંદ દેવીનું પુજન.

ચાલોરે ખડેનો હીંદ દેવીને ભાવથી ચંદન કરવા;

કામ ક્રોધ મદ મોહ તણને ભાવથી ચંદન કરવા,

ધર્મ સત્ય દયા તણું પુષ્પો લાંને (૨)

હીંદ દેવીને પહેરાવવા.....ચાલોરે૦

હીંદ વાટીકામાં અમૃત લઇને (૨)

નામ અમરતમ કરવા.....ચાલોરે૦

જશ અમરના જગમાં ફેલાવીએ;

ધન્ય ધન્ય દીન બેની હીંદનો ગઈએ.....ચાલોરે૦

તા ૧૨-૩-૨૧

“ મનવન્ત ”

(૨)

અભિલાષા.

હરે મન ? એજ માગ્યા વરદાન ! (૨)

રાષ્ટ્રીય સ્વર્ગની આહુતિમાં—

શરીર અને જગવાન,

આત્મ યજ્ઞની ધુની માંહી—

ચક્ષીત થાય નવ પ્રાણુ. હરે૦ ૧

થાય નહિ કદી અંતરથી—

અગળી જન્મ-ભૂમિ સુખ ખાણુ,

વિભુ ! અમ જગ માંહી—

ઢિપજે પુરૂષ મહાન. હરે૦ ૨

લે૦ મનવન્ત.

(૩)

અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન.

અમ જીવનનાં પ્રાણુ !

અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન ? ?

રસભર રજની પૂર્ણ રસાળી,

પુણ્યવતી ગુણવાન;

હિમાચળનાં શૃંગપરે જ્યાં,

દેવો ગાતા ગાન.

અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન !! ૧

રામકૃષ્ણ સમ ધર્મ ધુરંધર,

ભિખ સમા બળવાન;

કર્મવીર અરજુન સમ જન્મ્યા,

વીર રતનની ખાણુ.

અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન !! ૨

રમ્ય તપોવન ઋષિ-મુનીવરનું,
 કર્મયોગનું સ્થાન;
 દિવ્ય અમારૂં નંદન વન આ,
 દેવ કરે સનમાન !!
 અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન !! ૩
 અમર કીર્તિનાં સૂર્ય કિરણ બ્યાં,
 નિત્ય કરાવે સ્નાન;
 ગૌરવતા ઝળકે સ્થળ સ્થળમાં,
 મન બનતાં મસ્તાન.
 અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન !! ૪
 આબલ વિશ્વમાં પવિત્રતાનું,
 ઉજવળ જે ઉદ્યાન;
 પ્રેમ શૌર્યની સુગંધ ખેડે.
 અવિચળ ધર્મ નિશાન.
 અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન !! ૫
 પ્રાણ થકી પણ અધિક ગણીને;
 પોષતી જે સંતાન;
 એ ઉપકારી માત અમારી, તન મન ધન કુરબાન
 અમેાને સ્વતંત્રતાનું તાન,
 અમારી ભારતી સ્વર્ગ સમાન !! ૬

(૪)

દેવી વીણા.

આધવજી—રાગ.

દેવી વીણા સાંભળવાને કારણે,
 માતૃભૂમિના વિરલ યોદ્ધા આવળે;—
 જીવનના સંદેશા સુણવા કરણે,
 વહરીપુનો કરજો હરદમ નાશજો. દેવી ૦ ૧

વીણા હરદમ સાંભળવાને કારણે,
 કુટીલતા સ્વપ્ને તમે વીસારજો;—
 જીવન નૌકામાં બેસીને આખાં ધુઓ,
 શાન્તીનું હૃદયાર હસ્તમાં ધારજો. દેવી ૦ ૨

ધનવાન મોટેરાં મારા બન્ધુઓ,
 આવો સાંભળવા દેવીનો અવાજજો;—
 ઘર ઘર વીણા અજબ તેની સાંભળી,
 મોહી રહું છે આણુ હિંદુસ્થાનજો. દેવી ૦ ૩

આસો વદ. ૦)

“ મનવન્ત ”

(૫)

મોહનજી !

ભારતનો સરદાર....મોહનજી ?
યુગોયુગ ઘડનાર.... ” ?
ઘેનુંનો રખવાળ.... ” ?
જત્રો તણો દેનાર.... ” ?
દંભતણો હજીનાર.... ” ?
વેણુંનો ઘરનાર.... ” ?
ગોપીનો સરદાર.... ” ?
શાસ્ત્રોતણો આધાર ” ?
ઉપવનનો સરદાર.... ” ?
મુખી ભારત કરનાર ” ?
ભૂદેવનો પ્રતિપાળ.... ” ?
મોગીઓનો સરદાર ” ?
મુચ્ચને મુર દેનાર.... ” ?
પ્રદહાદનો રખવાળ ” ?
અહિંસા વૃત્ત ધરનાર ” ?
ગાંધીનો અવતાર.... ” ?

“ હવે મંદીર ” ગાંધી જયંતી

“ મનવન્ત ”

(૬)

શૂરવીર,

સવર્ધા.

મહેમદાવાદના શૂરવીર બન્ધુ, તમે વસીયા જેલ મહી;
લોકનિહાને ન ગણુદારી, તમે ગયાતા જેલ મહી.
નાગપુરના રણસંગ્રામ માટે, દુઃખ વઠ્યાં અતિ દીલે;
ધન્ય ધન્ય સ્વીશંકરભાઈ, તમે દીપાવ્યું મહેમદાવાદ. ૧

રાષ્ટ્રીયધ્વજના રક્ષણ કારણ, દોડી નીકળ્યા રણમેદાન;
‘ગોપ’ પ્રજા મહાણીને સાથે લીધા, કરવા કાયદાનું સનમાન,
બીજા રત્નો સાથે લઈને, હજીવા ભૂ-માતાનું દુઃખ;
ધન્ય ધન્ય સ્વીશંકરભાઈ, તમે દીપાવ્યું મહેમદાવાદ. ૨

હિંસા ધર્મને અલગ કરવા, હથીઆર ધર્યું તમે ધર્મતાણું,
મહેનત મળુરી અસહ્ય કરીને, દુધ દીપાવ્યું માતાનું.
મહેમદાવાદના વીર બાંધવો, ધન્ય ધન્ય તમને ભાઈ,
ધન્ય ધન્ય સ્વીશંકરભાઈ, તમે દીપાવ્યું મહેમદાવાદ. ૪

તા. ૬-૧-૨૩. જાદરવા સુદ ૧૨

“ મનવન્ત ”

(૭)

ખાદી રહી !

ગાંધીજી ખાદી રહી ?

મહાત્મા ખાદી રહી ?

વેંતભર ખાદી રહી.

ગાંધીજી૦

કોંગ્રેસમાં ગાંધીજી આયે,

રેંટીઓ લેઈ ભગવાન.

ગાંધીજી૦

સેજલડી મેં કોંગ્રેસમાં ગઈતી,

જેઈ ખાદીથી થઈ જોભાન.

ગાંધીજી૦

તા. ૨-૪-૨૦

“મનવન્ત”

(૮)

ગાંધીને કાજ.

રંગમાં રંગીયો ખાદી માંડવો-ગાંધીને કાજ

દેશથી તેડયા મેં બહુ માણસો-ગાંધીને કાજ

ભાવથી તેડયા મેં સિંધ બંગાળો-ગાંધીને કાજ

લાલજી પંડીત નેરૂ નોતર્યા-ગાંધીજીને કાજ

પરલા શ્રીમતી અમ્મા નોતર્યા-ગાંધીજીને કાજ

ગયા દાસ બંગાળથી જેલ મહીરે-ગાંધીજીને કાજ

કસ્તુર બધે ફરે ઉમંગથીરે-ગાંધીને કાજ

તા. ૨૫-૧૧-૨૧

“મનવન્ત”

(૯)

સંસાર બાણ વાગ્યાં હોય તે જાણે,
 સુરદાસને વાગ્યાં, સિદ્ધાર્થને વાગ્યાં;
 એમ વેદ વચન ઉચારે-સંસાર.
 નરાજર્ણને વાગ્યાં, *કુલા પત્નીને વાગ્યાં
 ચીતોડ તણા મકાને-સંસાર.
 ગોપીચંદને વાગ્યાં, શુકદેવને વાગ્યાં,
 હૃદય તણારે ઠેકાણે-સંસાર.
 જનકને વાગ્યાં ધ્રુવને વાગ્યાં,
 પ્રભુ-લાલ જીભે વળાણે-સંસાર.

તા. ૧-૩-૨૩

“ પ્રભુ-લાલ ”

+ ભર્તૃહરી.

* મીરાંબાઈ.

જેઠએ છીએ !

જેઠએ છીએ !

સ્વરાજ પુષ્પ માટે એજટો

તાકીદે લખો—

મનુભાઈ

મહેમદાવાદ.

વાંચો ને વંચાવો !

આવી ખાત્રી કરો !

ડગાવાની ખીલકુલ ધાસ્તી નથી.

ઘડીયાળ દુરસ્ત કરનાર.

પૈસાનો દુરુપયોગ થતો અટકાવાનું ભરૂંસાદાર ઠેકાણું.

અમો અમારી જાતે દરેક જાતનાં ઘડીયાળો, ગાડાં, પેનો, સ્ટવ, ફોનોગ્રાફ વગેરે કીફાયત ભાવથી તાંખા વખતના અનુભવથી ટાઇમસર તથા ગેરટીથી સુધારા આપીએ છીએ.

અમો અમારી જાતે ઠહીએ તે કરતાં પ્રસંગ પાડી ખાત્રી કરા.

દરેક જાતનાં ભરૂંસાદાર ઘડીયાળો વંચનાર.

એ. એલ. પાઠક, ઘડીયાળી

મહેમદાવાદ બજાર (દેશાઇ પોળ)

જીલ્લો ખેડા.

આ પુસ્તક થી ગુજરાત પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં શાહ સોમાલાલ મંચળદાસે
છાપ્યું. કે. પાંચકુવા-અમદાવાદ.

